

та відшкодування збитків, завданих злочинами такого виду з державами-членами Інтерполу;

- введення до діючого законодавства норм, які б забороняли продаж, дарування іноземним громадянам і одержання ними в спадщину предметів, які мають культурну та історичну цінність, а також особливих кримінальних та адміністративних санкцій за викрадення і нелегальне вивезення з країни предметів культурного надбання України;

- організації під егідою ЮНЕСКО міжнародного обміну інформацією про кон'юнктуру, яка склада-

ється на відомих аукціонах, а також тарифи на виставлені там предмети мистецтва і культури;

- активізації в рамках Конвенції "Про заходи, які направлені на заборону незаконного вивезення, ввезення і передачі права власності на культурні цінності" (1970 року) та Конвенції "Про охорону всесвітнього культурного і природного надбання" (1972 року) роботи по виявленню і поверненню культурних цінностей, незаконно вивезених з України.

Надійшла до редколегії 05.12.2002

МИЛЬЧУЦКАЯ О.С. ПРАВОВЫЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ПО ВОПРОСАМ ПОИСКА И ВОЗВРАЩЕНИЯ ПОХИЩЕННЫХ КУЛЬТУРНЫХ ЦЕННОСТЕЙ

Рассмотрено сотрудничество Украины с правоохранительными системами мира в борьбе с незаконной торговлей культурными ценностями.

MIL'CHUTSKAJA O.S. LEGAL AND ORGANIZATIONAL ASPECTS OF INTERNATIONAL COOPERATION OF A SOFTWARE TO PROBLEMS OF LOOKING UP AND RETURNING OF THE STOLEN CULTURAL VALUES

The cooperation of Ukraine with law-enforcement systems of a world in strife with wrongful trade in cultural values is reviewed.

УДК 351.75:351.078

О.М. МУЗИЧУК

Національний університет внутрішніх справ

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

На основі аналізу нормативно-правових документів й реалій сьогодення запропоновані деякі заходи підвищення ефективності діяльності громадських формувань правоохоронної спрямованості.

На початку 90-х років стан правопорядку у населених пунктах України почав ускладнюватись. Так, у 1993 р. було зареєстровано 539299 злочинів, що на 12 % більше ніж у 1992 р. Число умисних вбивств в 1992 році досягло рекордної відмітки – 4008, майже на чверть виросла злочинність неповнолітніх [1, с.85]. Такий ріст злочинності пов'язаний не тільки із змінами у соціально-політичному житті України, розшаруванням населення за матеріальним станом, іншими соціальними та економічними факторами, але й фізичною неспроможністю правоохоронних органів якісно і своєчасно проводити необхідну роботу з охорони громадського порядку, припиненню та розкриттю злочинів. Це становище пояснюється й тим, що громадські організації, які за статутними положеннями повинні були приймати участь в охороні правопорядку і вести боротьбу із злочинністю, фактично припинили свою діяльність. Перш за все, це стосується добровільних народних дружин і громадських пунктів охорони порядку, бо саме вони

завжди були основними помічниками міліції в охороні громадського порядку і профілактиці правопорушень.

У процесі вивчення статистичних даних, документів і матеріалів МВС України, головних та обласних управлінь МВС, з'ясувалось, що ускладнення оперативної обстановки, поряд з іншими чинниками, обумовлено й руйнуванням системи громадських об'єднань правоохоронної спрямованості, які фактично припинили або почали припиняти свою діяльність ще у кінці 1993 - на початку 1994 року.

Зважаючи на викладене, необхідно визначити основні причини занепаду та зниження ефективності правоохоронної діяльності, як окремих громадян так і громадських об'єднань з охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю зокрема. Ці громадські організації правоохоронної спрямованості, основне завдання яких – охорона правопорядку і профілактика правопорушень, не мали єдиної нормативної бази. Нормативні акти (положення, рішен-

ня та інші), що регулювали порядок створення і діяльності громадських формувань, приймали різні суб'єкти управління, починаючи з представника Президента в області до сільської Ради. Ці документи регулювали діяльність тільки певних організацій, що породжувало на місцях різні трактування стосовно мети їх створення, завдань, форм і методів роботи. Затверджені різними суб'єктами управління нормативні документи інколи не відповідали і навіть суперечили діючим нормативним актам, які, як правило, приймалися Радою Міністрів УРСР. Так, наприклад, тимчасове Положення про групи охорони громадського порядку в Вінницькій області, затверджене представником Президента України 16 квітня 1993 року, надавало членам цих формувань право доставляти в міліцію правопорушників, вилучати в них предмети, причетні до скоєння правопорушення [2, с.125]. Крім того, в ньому було передбачено правовий і соціальний захист членів громадських формувань, який може надавати тільки вищий законодавчий або виконавчий орган. Кризові прояви, особливо у виробничій сфері, призвели до того, що підприємства, які раніше фінансували утримання і роботу народних дружин, їх асоціацій, інших подібних організацій, припинили таку оплату повністю або фінансували їх на дуже низькому рівні. Однією з причин зниження ефективності діяльності громадських об'єднань правоохоронної спрямованості є послаблення уваги до організації їх роботи. Місцеві органи влади та трудові колективи, недооцінювали правоохоронний потенціал даних громадських формувань, не забезпечували їх діяльність необхідними матеріальними ресурсами. За невеликим виключенням була практично відсутня дійова ініціатива органів внутрішніх справ по відновленню або створенню нових громадських формувань з охорони правопорядку і профілактики злочинності. Негативним явищем було і те, що членів громадських об'єднань ніхто не навчав. Була відсутня єдина тематика навчання, не були розроблені її форми і методи; не проводився контроль і облік цієї роботи; практично не проводились інструктажі членів формувань, що заступали на охорону правопорядку. Значним фактором що "охолодив" бажання більшої частини громадян приймати участь в правоохоронній діяльності, з'явилось скорочення моральних і матеріальних стимулів після прийняття 12 березня 1987 року Постанови Ради Міністрів СРСР № 333 "Про відміну додаткових відпусток, що надавались за виконання громадських доручень" [3]. Негативну роль відіграла недовіра до міліції зі сторони певної частини населення, що було викликано, насамперед, зростанням злочинності та послабленням захищеності громадян від злочинних посягань. Проведене у 1991 р. опитування громадян свідчило, що тільки третина опитаних виказала думку, що при загрозі їх безпеки вони звернуться за допомогою до міліції і тільки

кожний сьомий повідомив, що сам надасть міліції активну допомогу [4, с.3]. Негативно також виявилась слабка правова захищеність членів громадських формувань правоохоронної спрямованості. Проведені дослідження свідчили, що такого захисту не відчувало близько 80 % членів громадських об'єднань. Кожен шостий із опитуваних пояснював своє небажання допомагати міліції побоюванням відплати зі сторони злочинців. Значну шкоду завдала орієнтація на кількісні, а не на якісні показники роботи громадських формувань правоохоронної спрямованості. Так, проведені опитування свідчили, що біля 45 % членів даних громадських об'єднань були залучені до правоохоронної діяльності у примусовому порядку [4, с.3]. До факторів занепаду діяльності громадських формувань належить і відміна тимчасової звітності про наявність громадських формувань і результати їх діяльності, яка передбачалась наказом МВС УРСР № 372 від 27 листопада 1990 р. [5], скорочення у 1992-1993 рр. відділень, груп чи спеціально для цього виділених посад працівників міліції, які згідно за своїми службовими обов'язками відповідали за взаємодію міліції і громадських формувань в охороні правопорядку і профілактики злочинності. Не існувало чіткої і логічної послідовності системи громадських формувань з охорони правопорядку і профілактики злочинності. Не було єдиного координаційного центру, який би регулював створення і діяльність громадських організацій у цьому напрямі.

Слід зазначити, що після проголошення незалежності України законодавчі та підзаконні акти, які регламентували організацію та діяльність різних громадських формувань правоохоронної спрямованості ніким не відмінялись і не скасовувались. Але, оскільки кардинально змінилися соціально-політичні умови в нашому суспільстві, частина цих актів застаріла, інша – втратила чинність. Отже, правове поле більшості громадських формувань, які успішно діяли протягом 30 років, опинилося у глибокому вакуумі. Ситуація значно змінилася на краще з виданням Указу Президента України від 16 червня 1999 року "Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань з охорони громадського порядку" [6]. Згідно з цим Указом місцевим органам самоврядування було запропоновано вжити заходи щодо відновлення роботи громадських пунктів правопорядку, повернення їм приміщень або виділення необхідної кількості нових. Для координації роботи громадських формувань, трудових колективів, населення з охорони громадського порядку, профілактики правопорушень за місцем проживання громадян, а також з урахуванням регіональних особливостей згідно з указом Президента необхідно було відновити роботу рад пунктів громадського порядку. Відповідно до цього указу міністерством внутрішніх

справ України, органами та підрозділами на місцях розроблялись конкретні організаційні та практичні заходи, узгоджені з місцевими органами виконавчої влади. Це, по-перше, підготовка нормативно-правової бази по відновленню рад громадськості при громадських пунктах охорони порядку та наповненню їх функціонування новим змістом. По-друге – визначення кола громадських формувань та органів громадської самодіяльності, можливості яких можуть бути використані органами внутрішніх справ у правоохоронній діяльності.

На початок 2002 року було відновлено роботу 2026 громадських пунктів охорони порядку (ГПОП), повернуто 1024 приміщення, які вони раніше займали, виділено 964 приміщення для утворення нових ГПОП, відновлено роботу 1474 Рад ГПОП, діяльність 1835 добровільних народних дружин, 1065 загонів сприяння міліції, 1534 загонів самозахисту, 806 груп охорони громадського порядку та 558 інших громадських формувань [7]. До облдержадміністрацій внесено ряд обґрунтованих пропозицій щодо вирішення питання про створення в обласних центрах та великих містах центрів соціальної реабілітації для осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі і займаються бродяжництвом, тимчасових притулків для осіб похилого віку, жінок, неповнолітніх, які зазнали утисків, покинуті або залишили сім'ю. Сьогодні в Україні створено і функціонує 73 такі центри на 2525 ліжко-місць та 208 тимчасових притулків [8].

Після прийняття Закону України “Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону”, виконуючи доручення Кабінету Міністрів України, Міністерством внутрішніх справ розроблено Типовий статут громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, який був затверджений відповідною Постановою від 20.12.2000 року № 1872 [9].

Наказом МВС України від 15.03.2001 року № 197 було затверджено Інструкцію з організації роботи органів внутрішніх справ України по забезпеченню взаємодії з громадськими формуваннями по охороні громадського порядку, яка визначає основні напрямки спільної діяльності органів внутрішніх справ з громадськими формуваннями [10]. Положення Указу Президента знайшли своє відображення у “Програмі розвитку партнерських відносин між міліцією і населенням на 2000-2005 роки”, затвердженій рішенням колегії МВС України від 16.12.1999 року № 8/КМ [11] та “Плані основних організаційно-практичних заходів МВС України щодо реалізації Комплексної програми профілактики злочинності на 2001-2005 роки” [12].

Сьогодні, за даними начальника міліції громадської безпеки, в Україні до охорони громадського порядку залучається 16309 громадських формувань, в яких налічується 277565 членів, в тому числі, в

сільській місцевості – 10335 формувань, кількістю 169799 членів [8]. За даними звіту МВС перед українським народом “Десять років на варті правопорядку”, в Україні станом на початок 2002 року нараховувалось понад 500 тис. членів громадських формувань правоохоронної спрямованості [7]. Але вище зазначені цифри щодо кількості громадських формувань та кількісного членства у них можна поставити під сумнів. Для порівняння: особовий склад органів внутрішніх справ становить 350 тисяч осіб рядового та начальницького складу, а членами громадських формувань правоохоронної спрямованості є 500 тис. чол., тобто на 150 тис. більше. Але на відміну від членів громадських формувань, які відповідно до Закону України “Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону” [13] та постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2000 року № 1872 [9], під час виконання обов'язків по охороні громадського порядку повинні мати нарукавну пов'язку, - перебування у громадських місцях працівників органів внутрішніх справ наявне, та в значній мірі переважає чергування членів громадських формувань, яких за офіційною статистикою на 150 чол. більше ніж атестованих працівників органів внутрішніх справ. Це дає підстави зробити висновок про те, що сьогодні членство в громадських формуваннях правоохоронної спрямованості так, як і у радянські часи, залишається у більшості випадків декларованим. Для такого висновку є декілька причин. По-перше, це відсутність матеріальної зацікавленості членів громадських формувань у правоохоронній діяльності. Практика діяльності громадських формувань правоохоронної спрямованості за часів радянської влади свідчить, що у тих формуваннях, де були належним чином відлагоджені матеріальні стимули, в декілька раз підвищувалась ефективність правоохоронної діяльності їх членів. А за офіційною статистикою МВС України 500 тис. членів громадських формувань особисто розкрили лише 520 злочинів, що в еквіваленті: один розкритий злочин на 1000 членів громадських формувань. Цей показник без сумніву є дуже низьким. По-друге, це порушення посадовими особами окремих підприємств, організацій та установ вимоги Закону України “Про участь громадян в охороні громадського порядку та державного кордону” в частині добровільного волевиявлення особи щодо членства у громадському формуванні правоохоронної спрямованості. Не є секретом і те, що громадян примусово заставляють бути членами вищезазначених формувань, є і непоодинокі випадки, коли певна особа вважається членом громадського формування, про що вона не знає, або їй стає відомо про це після того, як вона повинна розписатися за уже, якби мовити, здійснене нею чергування чи патрулювання. По-третє, порушення вимог подання статистичної інформації посадовими особами орга-

нів внутрішніх справ.

Важливою умовою виконання вимог Президента, Верховної Ради та уряду України щодо забезпечення правопорядку і громадської безпеки у державі, гарантованих Конституцією України прав і свобод громадян, є формування та підтримання належного кадрового потенціалу органів внутрішніх справ. Ефективність виконання правоохоронних завдань, перш за все, залежить від якісно нової кадрової політики, основна мета якої полягає у створенні організаційно-правових, соціальних, виховних, психологічних, матеріально-технічних, фінансових, економічних та інших передумов для формування високопрофесійного персоналу органів, служб та підрозділів внутрішніх справ, здатного ефективно, на високому рівні вирішувати оперативно-службові завдання. Не є також заперечним і те, що члени громадських формувань в майбутньому повинні стати дієвим, провідним резервом кадрового поповнення органів та підрозділів системи МВС України. Це пояснюється наступним. По-перше, перед зачисленням у громадські формування передбачено обов'язкову процедуру перевірки кандидатів, яка здійснюється кадровими підрозділами органів внутрішніх справ України. Так, у ст. 12 Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" зазначено, що "не можуть бути членами вищезазначених громадських формувань особи, які порушують громадський порядок, особи з яких судимість не знята або не погашена у встановленому законом порядку, раніше засуджені за умисні злочини тощо. Тобто, члени громадських формувань в минулому уже проходили спеціальну перевірку, порядок якої може бути спрощеним під час прийняття на службу до органів внутрішніх справ. Більш того, у ч.1 ст.12 цього ж Закону зазначено, що члени громадських формувань повинні мати відповідні моральні та ділові якості, відповідний до встановлених вимог стан здоров'я [13]. По-друге, будучи членом громадського формування правоохоронної спрямованості, особа неодноразово виконувала правоохоронні завдання: затримувала правопорушників, охороняла взяті під охорону об'єкти, здійснювала патрулювання території, складала протоколи про адміністративні правопорушення, проводила профілактичні бесіди тощо. Тобто, говорячи простими словами, зустрічалась з правопорушником віч-на-віч. А, наприклад, курсанти учбових закладів МВС України та особи, які проходять початкову підготовку тільки після приходу на службу до практичних підрозділів органів внутрішніх справ, починають розуміти сутність правоохоронної діяльності, бачать різницю між теоретичними заняттями по затриманню правопорушника, складанням протоколу та практичним їх втіленням. І не є секретом також і те, що після першого року служби в органах внутрішніх справ частина моло-

дих спеціалістів починають розуміти, що вони не спроможні в силу цього якісно виконувати поставлені перед ними правоохоронні завдання.

Сьогодні зрозумілим для усіх є вислів: "щоб досягти максимальної ефективності від будь-якої діяльності, необхідно зацікавити суб'єктів цієї діяльності, тобто, заказчика і виконавця". На сьогоднішній день зацікавленість у більшості випадків повинна зводиться до належного матеріального стимулювання правоохоронної діяльності членів громадських формувань. А якщо знову звернутися до Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону", то у його ст.18 вказано, що "... за активну участь у забезпеченні охорони громадського порядку члени громадських формувань заохочуються органами внутрішніх справ, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування шляхом оголошення подяки або видачі цінного подарунку чи грошової винагороди. Але, як відомо, керівництво міськрайлінорганів за скрутного фінансового забезпечення не може заохотити навіть атестованих працівників: слідчих, інспекторів карного розшуку, дільничних інспекторів, які добросовісно виконують службові завдання та мають високі показники у роботі, так як на початку 2002 року у більшості практичних підрозділах навіть премія та надбавка не виплачувалась. Недостатність у матеріальному фінансуванні зазнають і органи місцевої влади та місцевого самоврядування. Тобто, приймаючи до уваги скрутне фінансове забезпечення вказаних органів можна зробити висновок про декларативність вище зазначеного положення чинного Закону.

У цій же статті Закону передбачено, що члени громадських формувань правоохоронної спрямованості мають переважне право на вступ до навчальних закладів системи МВС України, прийняття на службу до органів внутрішніх справ. Це дійсно два дієвих заохочення, задля отримання яких при удосконаленні та доопрацюванні механізму вступу на навчання та прийняття на службу до органів та підрозділів системи МВС України, лави громадських формувань правоохоронної спрямованості можуть поповнитись дієвим резервом, тобто громадянами, які добровільно хочуть виконувати обов'язки правоохоронного характеру. Але на жаль, механізм переважного вступу до навчальних закладів та прийняття на службу до органів внутрішніх справ до цього часу не відпрацьовано.

З метою належного матеріального заохочення членів громадських формувань у статутах цих правоохоронних організацій необхідно передбачити більш вагомі та диференційовані винагороди за виконання правоохоронних завдань. Повинні бути встановлені конкретні грошові суми за: один час патрулювання, затримання правопорушника, надання інформації про скоєння чи підготовку до скоєння

злочину, розшук злочинця чи викрадених речей тощо. Також необхідно обов'язково передбачити, з яких джерел буде здійснюватися таке фінансування. Вбачається доцільним нормативно, або на договірній основі закріпити те, щоб витрати відшкодовувались підприємствами, організаціями чи установами, як комерційного так і не комерційного характеру, на адміністративній чи прилеглий території яких проходять маршрути патрулювання, або члени громадських формувань на зазначених територіях виконують інші правоохоронні завдання.

Для студентів, які навчаються на платній основі, часи патрулювання чи виконання інших правоохоронних завдань, можуть виступати формою оплати за навчання. Наприклад, у місті Ротчестер (штат Нью-Йорк) на взаємовигідних умовах до патрулювання стали залучати студентів. За 90 годин патрулювання поліцейський департамент оплачує їхнє річне навчання в коледжі. Ця практика одержала схвалення на федеральному рівні і була поширена в інших містах. Даний досвід доцільно було б впровадити і в Україні, з огляду на велику кількість вищих навчальних закладів і на неналежне матеріальне забезпечення наших студентів [14, с.45].

Окрім того, є ще одне питання, яке на нашу думку потребує ґрунтовного наукового та організаційного вирішення - це розмежування правоохоронних функцій громадських формувань та органів внутрішніх справ. Сьогодні серед науковців та практичних працівників органів внутрішніх справ існує дві досить протилежні думки, одна з яких зводиться до передачі більшості правоохоронних функцій громадським формуванням [15, с.75], а інша - про недоцільність розвитку інституту правоохоронної діяльності громадських формувань (і за цей рахунок збільшення кількості атестованих працівників органів внутрішніх справ) [2, с.34]. Для прикладу: на початку 80-х років на Заході існувала надія, що зі злочинністю вдасться справитись професіоналам, якщо їх буде достатньо і якщо їх належним чином озброїти та вивчити. Але практика показала, що збільшення поліцейських штатів не дало очікуваного результату, оскільки ця надія на їх чисельність і оперативність виявилась сильно перебільшеною. І тоді почали відроджуватись громадські структури протидії злочинності [16, с.122]. Наша пропозиція складається в розмежуванні функцій: виконувати такі правоохоронні завдання, як: розслідування кримінальних справ, проведення оперативно-розшукових заходів, боротьба з організованою та економічною злочинністю, виконання судових вироків, охорона стратегічно важливих об'єктів - повинні професіонали з числа атестованих працівників органів внутрішніх справ, які мають відповідну освіту. А, наприклад, такі правоохоронні функції, як: патрулювання, охорона об'єктів, проведення профілактично-виховних заходів, отримання

інформації про злочини та інші, можуть виконувати члени громадських формувань, вивільнивши значну кількість працівників органів внутрішніх справ для виконання більш важливих правоохоронних функцій, наприклад, по розкриттю тяжких та резонансних злочинів.

Таким чином, підвищення ефективності діяльності громадських формувань правоохоронної спрямованості значною мірою залежить від своєчасного та ділового надання їм допомоги з боку органів державної виконавчої влади і місцевого самоврядування, органів внутрішніх справ. Розглянуті нами форми залучення населення до правоохоронної діяльності як вітчизняні, так і зарубіжні, не остаточні, тому що кожному етапу розвитку суспільства відповідає певний рівень розвитку особистості або громадськості, безпеки та правопорядку в державі, що переконливо свідчить про важливість наукового аналізу процесу становлення і розвитку інституту участі громадян в правоохоронній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пліщук О.Д. Участь громадських формувань в охороні правопорядку за сучасних умов // Наукові розробки академії. -К.: Академія внутрішніх справ, 1994. -С.85-90.
2. Корнієнко В.П. Соціально-правова характеристика діяльності громадських формувань з охорони правопорядку. -К.: Основи, 1993. -143 с.
3. Постанова Ради Міністрів СРСР "Про відміну додаткових відпусток, що надавались за виконання громадських доручень" № 333 від 12.03.1987 р. // ЗП СРСР. -1987. -№ 4. -Ст.125.
4. Іменем Закону. -1998. -№ 32. -С.3-5.
5. Наказ МВС УРСР "Про затвердження тимчасової звітності про наявність громадських формувань і результати їх діяльності" № 372 від 27.11.1990 р. -К.: МВС УРСР, 1990. -5 с.
6. Указ Президента України "Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань з охорони громадського порядку" № 650/99 від 16.06.1999 р. // Офіційний вісник України. -1999. -№ 24. -Ст.1100.
7. Звіт перед Українським народом. Десять років на варті правопорядку // Міліція України. -2002. -№ 2. (Вставка)
8. Про стан виконання ст.1 Указу Президента України "Про додаткові заходи щодо поліпшення діяльності органів внутрішніх справ та громадських формувань з охорони громадського порядку" № 650/99 від 16.06.1999 р. /Доповідь заступника Міністра внутрішніх справ О. Харламова. -К.: МВС України, 2001. -2 с.
9. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Типового Статуту громадського формування з охорони громадського порядку і держав-

ного кордону" № 1872 від 20.12.2000 р. // Юридичний вісник України. –2001. –№ 5.

10. Наказ МВС України "Про затвердження Інструкції з організації роботи органів внутрішніх справ України по забезпеченню взаємодії з громадськими формуваннями по охороні громадського порядку" № 197 від 15.03.2001 р. –К.: МВС України, 2001. –13 с.

11. Рішення колегії МВС України "Про затвердження Програми розвитку партнерських відносин між міліцією і населенням на 2000-2005 роки" № 8/КМ від 16.12.1999 р. –К.: МВС України, 1999. –27 с.

12. Рішення колегії МВС України "Про затвердження Плану основних організаційно-практичних заходів МВС України щодо реалізації Комплексної

програми профілактики злочинності на 2001-2005 роки" № 8/КМ від 16.12.1999 р. –К.: МВС України, 1999. –27 с.

13. Закон України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" від 22. 06. 2000 р. // ВВР України. –2000. –№ 40. –Ст.338.

14. Статистика гибели полицейских в США // Борьба с преступностью за рубежом. –2001. –№ 2. –С.41-43.

15. Іменем Закону. –2000. –№ 24. –С.5.

16. Акименко В.П. Правоохранительная деятельность общественности. –М.: ИНИОН, 1991. –127 с.

Надійшла до редколегії 13.09.2002

МУЗЫЧУК А.Н. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОБЩЕСТВЕННОСТИ В УКРАИНЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

На основе анализа нормативно-правовых документов и реалий сегодняшнего дня предложены некоторые мероприятия повышения эффективности деятельности общественных формирований правоохранительной направленности.

MUZYCHUK A.N. PATHS OF INCREASE OF EFFICIENCY OF LAW-ENFORCEMENT ACTIVITY OF A PUBLIC IN UKRAINE AT THE PRESENT STAGE

On the basis of the analysis of the normative-legal document and realities of today some measures of increase of efficiency of activity of public formations of a law-enforcement directivity are offered.

В.А. ПЕТУХОВ

Національний університет внутрішніх справ

УДК 364.442.6:378.147-057.36

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ОВС ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ ТА СТАЖУВАННЯ

Згідно до складності службово-посадових обов'язків працівників ОВС показана важливість здійснення їх соціально-правового захисту під час проходження практики й стажування.

Конституцією проголошено Україну соціальною і правовою державою [1]. Ці засади мають визначальне значення для забезпечення соціальних прав людини і громадянина. Б. Кистяківський писав: "Держава сама по собі є всезагальною формою солідарності між людьми, і разом з тим вона призводить до створення та вироблення найбільш повних та всебічних форм людської солідарності. Загальне благо - ось формула, в котрій виражаються цілі і завдання держави" [2, с.142]. Сучасні дослідники

роблять такі ж висновки. Соціальна держава є такою, якщо бере на себе обов'язок турбуватися про соціальну справедливість, добробут своїх громадян, їх соціальну захищеність [3, с.188]. Розвиток ринкових відносин викликає необхідність проведення у соціальній сфері широкомасштабної реформи: прийняті закони та підзаконні нормативно-правові акти з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування, соціальної допомоги, охорони здоров'я; передбачається прийняття законів у сфері